

1927

MATI IN GOSPODINJA

Št. 24

Kaj naj mati svoje otroke uči?

Mati je prav za prav najvažnejša učiteljica svojih otrok. Ni neutemeljena trditev znamenitega vzgojitelja, da se otrok več nauči v prvih letih svojega življenja, kakor pa pozneje na visoki šoli.

Ker smo zdaj vse bolj doma kot pa poleti in imamo tudi več časa za vzgojo naših malih, se moramo tudi porazgovoriti, kaj naj jih učimo. Čisto napačno bi bilo, če bi hotela mati svojega malega učiti vsakovrstne učenosti, branja in pisanja in bi tako posegala že naprej v šolsko dobo. Dognano je, da škoduje otrokovemu razvoju, če prezgodaj nalažamo njegovemu spominu stvari, ki jih ne razume in mu delajo težave. Otrok, ki ga nerazodna mati prezgodaj (pred 5. letom) uči vsakovrstne pesemce in deklaracije, da se potem ž njim pred prijateljicami postavlja, je prav res za obžalovati. Le poglejmo takega revčka; z vročično rdečimi lički in z bolestno razširjenimi očmi ponavlja za materjo besedo za besedo, a jim ne ve notranje zveze, ker besed ne razume; težko si zapomni, samo zato, da potem takoj pozabi. Kaj mu bo to kdaj koristilo? Kvečjemu škodovalo v moralnem oziru, ker se zaradi pretirane hvale, ki je je deležen, tak otrok prevzame in se čuti nekaki več kot drugi, kar mu je pa potem celo življenje na poti; zlasti še potem, ko ga v šolski dobi drugi otroci kaj lahko prehitijo. Saj pridejo z zdravimi in še neutrujenimi zmožnostmi v šolo, dočim je ta revež že iz predšolske dobe ves izčrpan. Tak otrok, ki ga je mati že doma učila šolskih predmetov, nima nikakega veselja za šolski pouk in gre ta važna in tako lepa doba njegovega življenja po materini krivdi brez koristi mimo njega.

In vendar trdijo slej ko prej vsi vzgojitelji, da je mati otroku prva in najboljša vzgojiteljica. Pestalozzi pravi, naj mati otroku poživlja čisto po naravni poti glavo in srce s primernimi priložnostnim poukom; to se pravi, ne po kakem načrtu, ampak kakor nanese priložnost. Teh priložnosti pa je vsak dan in na vsakem kraju vedno dovolj.

Mati naj otroka temeljito seznanji z okolico; vse stvari naj mu pokaže, vse poimenuje in o vsaki stvari z njim kramlja v taki obliki, da jo otrok razume. S tem ne vrši samo njegovega obzorja, ne razvija samo njegovega duha, ampak še prav posebno vadi njegovo govornico. Pri tem delu otrok vadi svojih petero čutov: ogleda si stvari, posluša njih glasove, otipuje njihovo obliko, nos mu dovaja raznih vonjev in okus mu pove o njihovi dobroti, sladkosti, ali grenkobi itd.

Pri tem delu pa naj mati ne zadržuje otroka predolgo pri eni in isti stvari. Nikoli tako dolgo, da se utrudil. Značilnost otrokovega duha je, da se hitro giblje od stvari do stvari, kakor metulj od cvetke

do cvetke. Le polagoma s starostjo je mogoče za delj časa zadržati misli pri eni in isti stvari. To se pa materi tembolj posreči, čimbolj živo in zanimivo zna s svojim pripovedovanjem otroka privezati na kako stvar.

Seveda je prav posebne važnosti, da je mati dobra pripovedovalka. To se sicer ne da priučiti, vendar je zelo važno, da se mati z vso ljubeznijo oprime tudi tega dela. Nikoli naj ne reče: nimam časa, ali to je izgubljen čas; šele pozneje se pokaže, kako velike važnosti je za otrokovo vzgojo materino pripovedovanje.

Prav tako je tudi ogledovanje slik in slikanic. Za Miklavža in za božič nam jih ponujajo, da matere že res ne vemo, katero naj izberemo. Največja vrlina dobre slikanice je ta, da je dostopna otrokovemu mišljenju, da ni preučena zanj in da ne kaže takih stvari, ki niso z otrokom v nikaki zvezi. Z dobro slikanico pa se mati in otrok zabavata lahko cele dneve. Spočetka naj otrok sam pripoveduje, kolikor vé in zna; še-le potem pomaga mati, a le mimogrede, kakor da kaj navrže in je še vedno otrok sam glavni pripovedovalec. Pozneje naj mati kar tako mimogrede reče, da še več ve o tej sliki in bo drugič povedala. O, ta drugič pa bo moral kar hitro priti, toliko moledovanja in prošenj bo. Take ure, ko mati užija v otrokovem razumu lučco za lučco, so najlepše v njenem vzgojnem delu. Prav zdaj imamo najlepši čas, da seznanimo naše malčke z njihovim največjim prijateljem: božjim Detetom. Tega ne pozabimo!

Prepričana sem ...

Nedavno sem čitala v neki knjigi zelo važne besede. Naj jih ponovim v korist mladih deklet, mater, sploh vseh, ki iščejo prave sreče.

Mladenka pripoveduje: »V mojo sobico so se nekoč vtihotapile nevarne knjige. Čitala sem jih, a zelo sem bila vznemirjena. Sklenila sem, da se bom posvetovala o čitivu. Kot svetovalec sem poklicala na pomoč sv. pismo, verska in svetna izročila in lastno pamet. Po tehtnem presodku sem prišla do sledečih zaključkov:

Prepričana sem, da dobra knjiga in pošten časopis človeka vsestransko dvigata in ga izobrazujeta. Povej, kakšne knjige in časopise čitaš, in povedala ti bom, kdo si.

Prepričana sem, da zavisi kakovost duha in telesa od hrane, ki jo sprejemata.

Prepričana sem, da se človeško bitje, pa bilo tako ali tako, ne more dolgo ustavljati vplivom čitiva. Vedno ponavljajoči se vtisi končno zmagajo.

Prepričana sem, da celo tako zvani dobri romani jemljejo značajnost in volji nju resnobo, srcu neomadeževanost in volji moč.

Prepričana sem, da nebroj ljudi, kar se tiče čitanja knjig, živi v veliki zmoti.

»Čitam za kratek čas, da bom bolj poznala svet, da me ne bo mogel nihče prevarati.« Tako se tolažijo. Toda vsi izgovori so le dobrodošla krinka in ne razbremenjujejo krščanske vesti.

Prepričana sem, da čaka strašna odgovornost pred Bogom vse, ki pohujšljivo knjigo dovolijo, razširjajo, svetujejo ali celo ukazujejo.

Prepričana sem, da se ob smrtni uri — žal prepozno za prizadete duše — jasno pokažejo vse neštevilne zmote in razočaranja, ki jih je prineslo slabo čtivo.

Prepričana sem, da bi nas vse obšla groza, ako bi stopili pred nas milijoni in milijoni duš, ki jih je pogubila pohujšljiva knjiga.

Prepričana sem, da bi nam slabe knjige, ako bi mogle govoriti, odkrile mnoge prestrašne skrivnosti notranje razvrtnosti in dušnega razsula v srcu poedinca.

Prepričana sem, da je naša sveta dolžnost, da ne trpimo pod svojo streho slabega čitiva, zakaj pohujšljive knjige in časopisi so ognjišča naše pogube. To globoko prepričanje mi narekujejo: pamet, izkušnja in vera.

Dr. Matej Justin:

Higijeno v naše domove!

Če hodim po deželi in opazujem naše slovenske domove, zapazim povsod, kamor me služba nanese, nedostatke in napake, ki me vedno na novo zadenejo, tako da se moram večkrat vprašati, zakaj je to, zakaj so naši domovi tako nehigienski, naša domovina pa tako lepa, praznična. Ta venec gorenjskih gora, Šmarna gora in dolensko gričevje! In naš Bled! Na praznik ne morem biti v delavni obleki. Zakaj pa naši gospodarji ne zapazijo tega? Zakaj jim kviri lepo zaokroženo dvorišče, vrt in prostor pred vratmi — gnojnica, zakaj jim stranišča z vso kopo muh in iz njega se izcejajočo gnojnico ne odpre oči, da bi uvideli, da se to mora spremeniti. Zakaj jim v hiši sami mala nizka okna, tako dolgo tlačijo duha vse življenje in veselje v hiši dušijo? Saj naša slovenska narava ni več prikovana v suženjstvo, saj imamo prost polet, saj lahko pogledamo ponosno v daljo in svet. Solnce v hišo, svetlobe in široko odpirajmo prsa, saj dihamo svež čist zdrav zrak. In vlažna kamna, cement v spalnici za pod, zaduhle sobe! Saj je življenje toplota; saj si želimo toplega doma, ne pa mračnih domov, vlažnih sten in jokajočega ozračja.

Zakaj se ne zdromite gospodinje in gospodarji. Ni denarja; dosedaj je bilo dobro, naj bo še naprej; imam bolj potrebne stvari, dosti bolj važnih skrbi. To so navadni izgovori leto na leto in — gnojnica naprej teče po dvorišču, muhe se dalje redijo, podgane naprej brskajo po gnoju, stranišče naprej reži in kaže svojo umazano notranjost, vlažen zid razpada, boleznim v hiši se dalje daje ugodnosti za razmah.

Poznam hiše širom slovenske domovine, kjer je hlev in gospodarsko poslopje lepo,

higienično, visoko, svetlo in pripravno — hiša, st. novolišče družine, pa majhna, nizka, zanemarljiva, v njo se pride preko gnojnice. Mislim, da nevednost in premalo dobre volje obvlada tu gospodarjevo razpoloženje, da more vse to gledati. Tudi konservativnost in pa navada, ko človek dan na dan gleda vse to in se privadi — ne občuti več potrebe, da bi bilo drugače. —

Klican sem k težkemu bolniku. Z voznikom prideva na dom. Zunanost doma, ne-higienske razmere znotraj, neznanje najprimitivnejših (najenostavnejših) zdravstvenih zahtev pri postrežbi bolnika, vse se ujema. Že na tem, če smatrajo domači za potrebno zdravniku prinesiti vodo, da se umije, kako isto pripravijo, kako podajo obrisačo, vse govori glasno, na kakšni stopnji je hišna higijena.

Premislimo malo to vprašanje naših domov na deželi pri kmetu, bajtarju, delavcu. Vsi, ki želijo v tem napredka, razumejo in odobravajo trud naših poslancev, zlasti gosp. ministra Gosarja, ki si je vzel za svojo življensko nalogo, da tu v stanovanskem vprašanju reši obnem naše domove, naše kmete, delavce, obrtnike, da v mestih temeljito poskrbi za zdrava in higienska stanovanja in vendar enkrat premakne to vprašanje z mrtve točke.

Da je rešitev tega vprašanja važna in nujna, se zaveda tudi g. univerzitetni profesor arhitekt I. Vurnik, ki si stavlja zavažno nalogo, da izdela načrte cenениh in zdravih stanovanj za nižje sloje in si lasti, če se mu posreči, o sebi reči: »Nisem zastoj na univerzi, tudi jaz narodu služim.«

Premalo se gleda na lastno stanovanje. Pač — enkrat se gleda tudi na hišo, na stanovanje —: če pride k hiši — nevesta. Preden se ogledi izvršijo in preden se nastali v hiši nova ženska moč — žena, tedaj se spomnijo domači, da treba hišo prenoviti, da treba pobeliti, stopnjice v zgornjo sobo popraviti, kuhinjo preurediti, z eno besedo, da je treba reda tudi v hiši, v katero bo prišla nevesta. Zavest, da treba reda v hiši, torej živi. Ta zavest je navezana na ženo kot ono, ki bo morala bivati v njej, ki bo duša hiše, ki ji bo tri ogle podpirala.

Zene, gospodinja! Odločilni vpliv imate torej na svoj dom. Gospodar skrbi za obstoj, je več v hlevu, v staji na polju, na potu — kot doma, ve ste duša in stalna moč v hiši. Zato za vas pišem, na vas se zanesem, da boste s svojo odločno voljo imeli dom čeden, snažen, higieničen, vplivale na svojega moža, da posveti tudi domu, hiši svojo skrb. Prepričati ga je treba o potrebi. On, ki ni dosti doma, ne vidi, ve, ki ste vedno zvesto doma, bolj uvidevate potrebo in prepričati treba in dokazati, da je danes zdravje v hiši — bogastvo. Ne samo gospodarsko poslopje, živina, hlev, pod, ne samo delo zunaj je ono, kar drži hišo po konci, tudi zdravje je, ki drži hišo in če ga ni, več potrosi gospodar za zdravila, za zdravnika in za izgubo moči, kot prihrani, če svojo hišo zanemarlja. To treba gospodarju dokazati. Če gospodinja zbolí, če otroci obolijo, tudi gospodarju ne bo vseeno.

(Dalje prih.)

Poskusite takoj in prepričali se boste, da ima milo GAZELA take vrline, ki ga usposobljajo za nenadomest. pri vsakem varčnem in pametnem gospodinjstvu.

Kuhinja.

Testo za potice brez jajc. Nalij v lonček 6 žlic mlačnega mleka, mu prideni eno žlico sladkorja in 2—3 dkg drožja; vse zmešaj z žlico in postavi v stran, da vzide. Zlij v večjo skledo en liter precej toplega mleka, mu prideni nekoliko soli, 15 dkg surovega masla, 10 dkg sladkorja in 1½ kg pšenične moke. Ko si dobro zmešala prideni vzšli kvas in vse skupaj s kuhalnico dobro stepaj četrť ure. Stepeno testo po vrhu potresi z moko, ga pokrij s prtičem in postavi na gorko, da vzhaja. Ko testo vzide, ga stresi na z moko potreseno desko, potresi z moko in razvaljaj za mezinca na debelo. Razvaljano testo pomaži z nadevom, zavij precej na tesno in položi v kozo. Potlači ga v kozi z roko in prebodi na večih mestih z nožem, da ne bo potica luknjasta. Kozo s testom postavi na gorko k peči, da lepo vzide; potico pomaži po vrhu z mlekom in končno peči v precej vroči pečici eno uro. (Teга testa je za dve potici.)

Rožičev nadev za potico. Nastrgaj en četrť kilograma rožičev, izberi peške in popari z en četrť litrom mleka. Primešaj nekoliko drobno zrezane limonine lupine, eno žlico kakao, ščep cimeta, dve žlici sladkorja in za oreh masla. (Ta nadev zadostuje za polovico opisanega testa.) Ko si testo namazala, ga potresi še z rozinami (za eno pest).

Potica s kutnovim sirom. Zmešaj dve žlici smetane in eno jajce in pomaži s tem polovico zgoraj opisanega testa, potresi ga s sledečo zmesjo, zreži prav na drobno kutnovega sira (ki naj bo zrezanega za dve pesti), deni v skledo in primešaj eno pest krušnih drobtin, eno pest (5 dkg) zmletih orehov ali mandeljev in nekoliko drobno zrezane limonine lupine.

Božično pecivo. Stresi na desko 64 dkg moke, 15 dkg sladkorja, 15 dkg surovega masla, eno jajce, pol dkg jelenove soli in ravno toliko pecilnega praška, drobno zrezane lupine pol limone ali nekoliko vaniljevega sladkorja in eno četrť litra mrzlega nezavretega mleka. Napravi iz tega najprej z nožem in potem še z roko testo, ga dobro ugnetaj eno četrť ure. Napravi iz tega testa dva hlebčka, ki jih na z moko potreseni deski pokrij za eno četrť ure. Nato testo zvaljaj pol mezince na debelo in zreži z modelčki na razne oblike, katere naglo speci v precej vroči pečici.

Mešan šartelj. Najprej pripravi v skledici 1—2 dkg drožja, 5 žlic mlačnega mleka in žličico sladkorja ter skledico postavi v stran, da drože vzhajajo. Medtem mešaj posebej v skledi 10 dkg surovega masla, 2 rumenjaka, 1—2 žlici sladkorja, dobro zrezane lupine pol limone, vmes pa prilij počasi tri osminke litra toplega mleka. Potem prideni nekoliko soli, shajane drože in pol kg moke ter napravi testo, ki ga s kuhalnico četrť ure dobro stepaj. Tako pripravljenemu testu primešaj še eno pest rozin, ga stresi v lončeno kozo, ki mora biti dobro pomazana in jo smeš s testom napolniti le do polovice. Ko je šartelj na gorkem že vzhajal, ga po-

stavi v vročo pečico, da se speče (eno uro).

Kako ohranimo svež zelen peteršilj. Odrtgaj cele vejice peteršilja, ga operi in deni v širok kozarec (ki je za kompot), pokrij ali zaveži ga. Tako imaš več časa pri rokah zelen peteršilj.

Žaltova mast.

Nedavno je bilo na tem mestu odgovorjeno na vprašanje, kako je od pomoči, da se mast ali špeh ne pokvari. Zdi se mi pa potrebno povedati nekaj praktičnih nasvetov za tedaj, če je mast ali špeh ali zaseka že pokvarjena, žaltova, plesniva, — Najprej je treba izkopati mast iz posode in sproti odstranjevati (v posebno posodo) zelenkaste ali rumenkaste kepice, ki jih je dobiti v pokvarjeni masti na mnogih krajih, posebno na vrhu in pri strani posode. Samo čisto (torej ne zeleno ali rumeno) mast je treba v ponvi še enkrat precvreti. Med cvrenjem ji je prideni vnovič čebule (narezane), dalje prav tako kakor čebulo tudi narezano jabolko, lovorjeve liste, nekaj zrn celega popra, vejico majarona in timijana (materine dušice). Kakor hitro se začne mast razpuščati, je treba prideni srednje debel, olupljen in opran krompir (cel), ki potegne slab duh nase. Kmalu gospodinja oduha in okusi, če ima mast že dober duh in okus. Če še ni dovolj dober, je dobro dejati cvrečo se mast tanko rezino belega, ne prestarega ali suhega kruha. Tudi ščep gvirca ali smletih klinčkov zboljša duh in okus. — Res gre s temi pridelki kolikor toliko masti v zgubo, a dejstvo, da se s tem okus in duh zboljša, pa daleč odtehta to zgubo. — Tiste rumene in zelene kepice masti pa je precvreti z istimi dodatki v posebni ponvi. To pa navadno obdrži še nekoliko duha in okusa po plesnobi, a je za manj fino zabelo za jedi z močnimi začimbami vseeno porabno. — Poskusite še na ta način rešiti pokvarjeno mast!

Šivilja.

Zima se približuje z urnimi koraki. Delo na vrtu in na polju je ustavil mraz in onemogočuje zima. Po zimi imamo več časa za šivanje, ker nam vreme zabranjuje delo zunaj. Marsikatera gospodinja si bo čez zimo pripravila najnavadnejšo in najpotrebnejšo spodnjo in tudi vsakdanjo zgornjo obleko. Da je pripravljane perila in vrhnje obleke ne bo delalo težko, hočem dati nekaj navodil in nekaj vzorcev za najnavadnejše šivanje.

Lotili se bomo najpoprej perila. Perilo delamo iz platna, bele in rjave kotenine, pa tudi iz bolj finega šifona. Najtrpežnejše je gotovo domače platno. Žal, da pri nas zelo opuščajo sajenje lanu, iz katerega se pripravljajo platno. Naše domače platno je precej debelo, dočim je češko, šlezijsko in moravsko mnogo tanjšje in finejše. Platno je precej dražje kot kotenina, zato ga je tudi izpodrinila. Tovarna za bele in rjavo kotenino je v Trzinu.

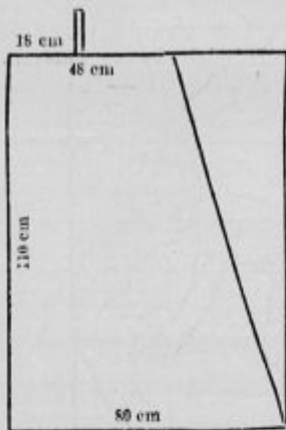
Pristno platno razločujemo od bombaževine na tale način: Pristno platno čutimo med prsti in gladko, bombaževino pa gorko. Lanena ali konopljena nit se ne da rada pre-

trgati in se razdraplje po dolgem, bombaževo nit lahko pretrgamo in se razdraplje na kratko. Ako sežemo bombaževo nit, postane kodrasta, lanena pa gladka. Ako odtrgamo krpico od bombaževe tkanine, je rob gladek, pri pristnem platnu pa mole na robu daljše in krajše niti. Platnena obleka se veliko rajše pere kot bombaževa.

Perilo si bomo napravljale iz blaga, ki je za posameznico primerno, po premoženju in razmerah.

Najpoprej začnemo s srajcami. Najbolj preprosta je ženska srajca z naramnicami. Mero bomo vzeli srednjeveliki in srednje-močni ženski. Naredili jo bomo iz bele kote-nine, ki je 80 cm široka. Rabili jo bomo 220 cm.

Od tega blaga odrežemo najprej 10 cm za naramnice. Ostalo blago prerežemo na dva enaka dela in položimo enega na drugega. Gornji obseg mora biti 48 cm širok. Pri širokosti 48 potegni poševno črto do konca blaga. Po tej črti prireži blago. Pole sešij s francoskim šivom, to se pravi: šivaj prvič kolikor mogoče ob robu blaga. Sešito obrni, zloži in sešij še enkrat tako, da dobiš ozek robček. Potem zaradi zgoraj in spodaj. Zgornji rob naj bo le 3 cm širok. Spodnji je lahko ožji. Gornji del srajce lahko olepšaš s kakimi čipkami ali pa okrašiš sprednji del z vštiki. Čipke prišiješ z ometico. Vštike pritr-diš najpoprej na prednjo polo. Potem jih prav gosto obronjakaj k blagu. Ko si zanjka-nje izgotovila, izrežeš ob šivih tkanino. Sedaj imaš srajco sešito, zarobljeno in olepšano.

Treba je samo še naramnic. Naramnice narediš iz 10 cm tkanine, ki si jo odrezala od blaga. Naramnice morajo biti iz dvojnega blaga. V ta namen prepogni blago čez sredo. Pripogni oba konca na pol cm in deni tako skupaj, da bo rob na robu. Če imaš stroj, sešij tik ob robu, če ne, pa šivaj rob z robom z ometico. Ometica se imenuje zato, ker se šiva tako, kot bi se ometalo.

Naramnice naj bodo 40 cm dolge. Blago, ki si ga odrezala, pripognila in sešila, pre-reži čez sredo in bo vsak imel 40 cm dolžine.

Naramnice prišij 18 cm merjeno od sre-dine na obeh polah. Prišiješ jih na spodnji strani obeh pol.

Kakor že zgoraj omenjeno, je ta vzorec za srednje velike in srednje močne ženske. Lahko se pa rabi za vsako velikost, da se na vseh straneh pridene za večje in na vseh straneh odvzame za manjše. Tudi za otroke se lahko porabi s primernim zmanjšanjem.

Okraski za jaslica in božično drevo.

Poleg verižic, o katerih smo se že zadnjič menili, delamo tudi lahko take, da nabiramo na nit menjaje: slamico, pa šip-kovo jagodo, ki jih dovolj lahko nabere-te po vseh mejah.

Pisane verižice naredite lahko tudi iz graha. Grahova zrnca denete najprej v vodo namočiti, da se zmehčajo. Potem jih nabere-te na močno nit. Šivanke ne vzemite predebele, da se vam grah ne prekolje, ali drgače zdrobi. Celo dolgo verižico po-tem tudi lahko pobarvate, n. pr. z enakimi barvami, kakor pirhe za veliko noč. Potem po jo lepo obesite, da se posuši. Tako veri-žico pritrđite lahko v večjih ali manjših lo-kih v kot nad jaslice, ali jih obesite od veje do veje na božično drevo.

Ne pozabite tudi orehrov, ki se dado lepo pozlatiti in posrebriti z zlato ali sre-brno peno!

Če lansko leto niste imeli papirnatih verižic pri jaslicah in na božičnem drev-escu, jih za letos lahko zopet naredite. Posebno lepe so v slovenskih barvah: belo, modro, rdeče. V trgovini kupite od vsa-kega tega papirja po eno polo takega, ki se na eni strani lepo sveti, na drugi je pa bel. Na beli strani načrtajte z ravnilom in svinč-nikom, kolikor široke proge (trake) za ve-rige hočete imeti. Preširoke — nad 1 cm — niso več lepe. Potem jih s škarjami razre-žite in določite, kako velike člene verige boste pripravili; čim ožji so narezani trak-ci, tem manjši naj bodo verigini členi. Čle-ne zlepite, ko jih stikate drugega v dru-gega, z lepivom iz moke, ali pa, če raz-topite arabskega gumija (kupitega ga v trgovini) v topli vodi. — Ne smete pa s temi stvarmi smetiti in mazati po hiši; vselej za sabo lepo pospravite, da mame ne bodo hude!

„Vigred“ v letu 1928.

Številna priznalna pisma in pohvale so najboljši dokaz, da »Vigred« v polni meri vrši svojo nalogo kot vzgojiteljica in učiteljica slovenskega ženstva. V tej smeri bo hodila »Vigred« tudi v novem letu. Iz vseh panog ženskega življenja ima pri-pravljeno vzgojno, izobraževalno in za-bavno snov; zato bo lahko ustregla vsem željam svojih čitateljic. Posebna privlač-nost za vse bosta gotovo zopet obe po-vesti.

Kakor doslej bo izhajala »Vigred« mesečno. Novo bo v novem letu tudi to, da bo priloga za ročna dela in kroje pre-urejena. Izhajala bo vsak mesec in sicer v velikosti 80 × 50 cm. Doslej so »Vi-grednice« naročale in plačevale prilogo posebe, s prihodnjim letom pa se bo na-ročala skupno z »Vigredjo«: Ljubljana, Ljudsik dom.

»Vigred« brez priloge stane 25 Din.

»Vigred« s prilogo stane 50 Din.

Za pridne nabirateljice novih naroč-nikov so pripravljene sledeče nagrade:

Za 10 novih naročnikov »Slovenska kuharica«;

za 7 novih naročnikov »Varčna ku-harica«;

za 5 novih naročnikov »Misijonar«, roman;

za 3 nove naročnike »Lepo vedenje«.

Težka pot.

Urnih korakov je hitel čas. Leto se je nizalo na leto. Vsako leto je pustilo svoje spomine, vgrebene v lica ljudi.

Regina sedi, zamišljena, pri oknu. Tiho je postalo okoli nje. Ze davno je odšla mati po težkem trpljenju v večno domovino. Zad-nja njena beseda je bila blagoslov hčeri, ki se je žrtvovala zanjo.

Agneza, živahna in vesela, a vendar resna in pobožna, se je poslovila od sveta in je vstopila v samostan, kjer je nastopila prvo službo.

Klemen, njen ljubljenc, je postal duhov-nik ter s tem izpolnil njene tajne želje.

Tako je Regina dokončala in dopolnila svojo žrtev, svojo nalogo je izvršila. Težko, težko se je pretolkla, a vendar se je. O, kako bogato je bila poplačana za ves trud pri novi maši. Solze sreče so se ji vsipale po licih, ko je iz njegovih rok prejela sv. obhajilo.

Par tednov po novi maši je ostal novo-mašnik še doma, da dobi službo. In Regina bo šla z njim kot gospodinja ter ne bo šla do smrti od njega, če Bog tako hoče. Vendar enkrat v mirnem domu!

In vendar, ko zdaj sedi prekrizanih rok, se ne more otresti neke slutnje in skrbi. Ne-hote se ji sili v pravkar doseženo srečo temna senca. Tako tih in zamišljen je zadnje dni Klemen. Bog ve, kaj razmišlja? Vsak dan ga opazuje, a vprašati se ga prav ne upa. Zato moli, moli in samo moli. Bog bo že vse prav ukrenil!

Pravkar se je vrnil Klemen z izprehoda. Plaho ga gleda sestra: še bolj bled in zamiš-ljen se ji zdi. Ljubeče ga vpraša: »Povej mi, ljubi Klemen, kaj te teži? Ne morem gledati, da kakor senca hodiš okoli! Povej, razodeni mi!«

»Strahove vidiš, sestra! Nič mi ni; vesel in srečen sem,« odgovori ji brat. A vendar se mu oči še bolj stemne.

»Ne moreš me goljufati, Klemen. Ali mi nočeš zaupati?« ga ljubeče vpraša sestra.

Tedaj se je vsedel poleg nje: »Nočem te žaliti, sestra, hočem ti zaupati: v misijone pojdem.«

Regina je prebledela. Z enim mahom je torej uničen njen tihi načrt, da bo na stara leta preskrbljena. Torej zapuščena bo, od vseh?

Molče, brez besede je sklenila roke in se ozrla v Križanega. Dolgo, dolgo. — Ko se je obrnila k bratu, je bilo nekaj svetega na njenem obrazu in mu je rekla:

»Pojdi, dragi brat! Niti misel moja se ne bo postavila med tebe in Boga, ki te kliče!«

»Regina,« je kriknil mladi duhovnik. »Bog te blagoslovi za to besedo!«

Seveda ni videl tihe boli v sestrinem srcu.

Par tednov potem je stala Regina na pomolu v Trstu, kamor je spremila brata, ki je odhajal. Zadnjič v življenju ga je videla.

Svoje zadnje dni — ni jih bilo več mno-go — je preživela v mestni ubožnici, na vitez zapuščena, a vendar tisočkrat blagoslovljena od onih, ki jim je žrtvovala vse svoje živ-ljenje.

(Iz nemškega.)

Za naše male.

Studenček Matere božie.

Nekje v gostem gozdu žubori srebrni studenček. Pa niso morebiti poskočne vodene kapljice, ki teko iz drobcene zlate cevke; ne, snežnobelo, sladko mleko se cedi iz nje. Nad tem čarobnim studenčkom iz nekdanjega raja se sklanja gosto gozdno drevje, da ga skrivajo človeškim očem. Prav pred njim stoji vitka breza, ki je razgrnila svoj lahno-zeleni pajčolan, da je studenček povsem neviden. — Velik, velik je ta gozd s čarobnim studenčkom in nihče ne najde pota skozenj. Leteči oblaki molče in lahnozibajoči veterček ne izda tega skritega koticika.

Studenček pa se imenuje Marijin studenček.

Ko se noč napoti skozi gozd in se tisoči zvezdic prižgo na nebu, takrat pride tudi Marija po blestečih stezah in v to gozdno tišino. Njena obleka je bila kot sneg, zlati lasje se ji kot pajčolan zgrinjajo po ramenih. Pa se vsede na z mahom poraslo klopicico poleg čarobnega studenčka, sklene roke v naročju in čaka. In priplavajo tiho angeli skozi zemeljsko noč; vsak nosi v naročju majceno, drobceno dete, otročička, ki mu je mamica umrla in je ležal sam in zapuščen v zibelki. Marija pa, ki ve, kaj in koliko tak-le siromaček izgubi, ko mu pokopljejo zlato mamico, naroči angelčkom varuhom, naj ji vsako noč prineso te ubožčke k čarobnemu studenčku, da jih ona mesto umrlih mamic neguje in nasiti. Vsakega vzame v naročje, previje ga, z zlato čašico nastreže sladkega mleka, ki teče iz čarobnega studenčka in ga da piti ubogemu malčku.

Potem mu zapoje nebeško lepo pesemco, da zaspi; angelček pa ga odnese nazaj v njegovo zibelko. Kako ljubko se smehljajo ta deteca, ko jih neguje in ljubkuje Marija; to je veselje, ki so ga zmožni le otroci žarečih oči in snežnobebe duše.

Pa se primeri, da popotnik zasliši ta otroški smeh in nebeško popevčico ter začuden obstane. Saj ni še nikoli slišal kaj tako lepega. Ko pa se usmeri v tisti kraj, od koder prihajajo ti nebeški glasovi, mu gosto grmovje zapre pot. In popotnik gre dalje s hrepenenjem po tej zlati pesmi...

Le eno uro v vsakem letu so odprta pota k čarobnemu studencu: v polnočni uri na sveti večer; kdor hoče, to uro ga najde.

Tedaj Mati božja nažge ubožčkom brez mamice najlepše božično drevo. Najlepša smreka ob studenčku je to; varno razprostira veje kakor tople in čuječe roke. Luna prosinja skozi veje, zvezdice z neba pa gore na njih. Na vrhu stoji jutranjica v najlepšem sijaju. — O, kakor očarani strme malčki v to lepoto.

Pod smreko pa stoji jaslice, prave in resnične: Jezušček leži v njih in se smehlja. Angelčki pa pojo pretepe božične pesmi. Vsi ptički iz gozda se zbero, pose-

dajo po drevju in prepevajo. Plahе srnice in dolgouhi zajčki pridejo in se igrajo ob jaslicah. Breza, ki stoji pod studenčkom, pa je dobila za ta večer srebrne liste; kadar-

koli se strese, zacingljajo srebrni listi kakor zvončki.

Studenček pa teče in teče, naraste v potoček, ki teče skozi gozd. Kdorkoli na ta večer pije iz njega, mu zažari v srcu otroška sreča in nepopisno božično veselje.

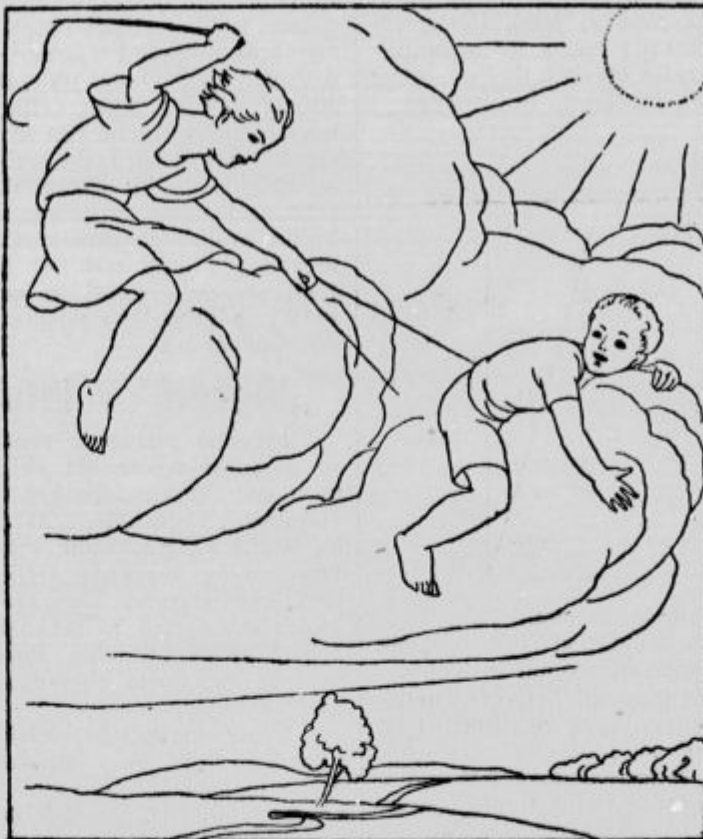
Ko pa mine ura čudežev, potok usahne. Studenček pa žubori in teče ves skrit in skrivnosten samo za one ubožčke, ki jim je mamica umrla, pa jim jo poslej Marija nadomešča.

Markec in veterček na potovanju.

Videli smo zadnjič naša prijatelja, kako sta se zabavala z odpadajočim listjem. Koliko hrupa in šuma sta napravila vsepovsod in nista mirovala prej, da sta spravila vse listje z drevja, ki je potem molelo prazne in gole veje v zrak. Potem seveda naša dva razposajenca nista imela kaj opraviti na zemlji. Morebiti so jima prazne in gole veje, ki so molele kvišku, dale pobudo, da sta se dvignila visoko v oblake. Hu, hu, je zatulil veterček skozi golo drevje, da je zaječalo do korenin.

Tam z juga pa so se pripodili debeli, sivi oblaki in so nekako pričakovali tam na obzorju, da bo jih ni veterčekov stric

ju srečavali drugi oblaki, gnani od drugih vetrov in viharjev, a noben oblak ni nosil s seboj kakega zvezdavega dečka, samo ta oblak, ki ga je vodil veterček, je imel v svoji mehki posteljici našega Markca. Pa je pogledala iz njega zdaj Markčeva kodrasta glava, zdaj je zabingljala njegova bosa noga, zdaj stegnjena roka, s katero je pozdravljala zemljo tam daleč in globoko pod seboj. O, kako se je čudil, da so bila drevesa tako majhna, da je cesta ležala krivuljasta tam spodaj, kakor ozek bel trak, da so bile hiše, kakor črne pike, gore, kakor poveznjeni klobuki, vse, vse tako čudno in neznano. In s kakšno nalico sta se vozila!

— stari veter — zapodil naprej ter jih oddal našemu veterčku, da jih zajaše in vozari z njimi zdaj visoko na nebu, zdaj zopet niže, da se skoro plazijo po tleh. Saj jih poznate jesenske oblake, kako čudno negotovo se vlačijo po nebu.

O, in Markec je hotel biti zraven, da se pošteno navozi v zračnih višavah. — Kakor v mehke pernice ga je vrgel veterček v oblake; oprijel se jih je, legel nanje ter se zvedavo oziral okoli sebe, kjer so

Pa kako je znal veterček voditi svoj zračni voz! Kako je udaril včasih po zračnih konjih, da se je oblak razceftral v sto kosov, ki pa so se hitro zopet sprijeli in je oblak zopet plaval po vsemirju.

Solnce pa je našima junakoma izza oblakov pomežikovalo in jima dajalo poguma za nadaljno pot. — Kam ju bo neki še gnalo? Kaj se Markec še ni naveličal te nenavadne dirke? Kaj ga še ni prijejo domotožje?